

DECIZIE

16 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii – Iuliana Oprea, Galina Stratulat, Oleg Sternioală, Maria Ghervas

examinînd recursul declarat de Liudmila Șestac, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria mun. Bălți împotriva Liudmilei Șestac, Oligăi Șestac, Cristinei Șestac și Evgenii Șestac, intervenient accesoriu Întreprinderea Municipală „Gospodăria Comunal-Locativă Bălți” cu privire la recunoașterea dreptului de folosință pierdut a încăperii de locuit, radierea vizei de reședință și evacuarea bunurilor, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 19 iulie 2016,

c o n s t a t ă:

La data de 30 octombrie 2015 Primăria mun. Bălți a depus cerere de chemare în judecată împotriva Liudmilei Șestac, Oligăi Șestac, Cristinei Șestac și Evgenii Șestac, intervenient accesoriu Întreprinderea Municipală „Gospodăria Comunal-Locativă Bălți” (în continuare – ÎM „GCL Bălți”) cu privire la recunoașterea dreptului de folosință pierdut a încăperii de locuit, radierea vizei de reședință și evacuarea bunurilor.

În motivarea acțiunii a menționat că, în baza ordinului de repartiție nr. 0133434 din 14 februarie 1995 Evghenii Șevciuc, în calitate de chiriaș principal a primit apartamentul nr. 43 din str. Tudor Vladimirescu nr. 33, mun. Bălți, fiind radiat la data de 29 ianuarie 1997.

Relevă că soția Liudmila Șestac și copiii Oliga Șestac, Cristina Șestac și Evghenii Șestac și-au perfectat vize de reședință, însă ultimii nu locuiesc în apartamentul nominalizat.

Susține că din actele privind efectuarea controlului de facto a locuitorilor apartamentului nr. 43 din str. Tudor Vladimirescu nr. 33, mun. Bălți din 24 martie 2015 și 14 septembrie 2015 se confirmă că în apartamentul respectiv nimeni nu locuiește, iar datoriile privind închirierea apartamentului, deservirea tehnică a blocului locativ și echipamentele tehnice din interiorul blocului constituie suma de 4297,11 lei.

Solicită recunoașterea Liudmilei Șestac a.n. 1964, Oligăi Șestac a.n. 1983, Cristinei Șestac a.n. 1984 și Evghenii Șestac a.n. 1991 decăzuți din dreptul de folosință a apartamentului nr. 43 din str. Tudor Vladimirescu nr. 33, mun. Bălți, cu

radierea vizei lor de reședință și evacuarea bunurilor acestora.

Prin hotărîrea Judecătoriei Bălți din 01 martie 2016 s-a admis integral cererea de chemare în judecată, s-a constatat faptul că Liudmila Șestac a.n. 1964, Oliga Șestac a.n. 1983, Cristina Șestac a.n. 1984 și Evghenii Șestac a.n. 1991 au pierdut dreptul la folosirea încăperii de locuit din str. Tudor Vladimirescu nr.33, ap. 43, mun. Bălți, cu mențiunea că hotărîrea servește temei de radiere a vizelor de reședință a Liudmilei Șestac a.n. 1964, Oligăi Șestac a.n. 1983, Cristinei Șestac a.n. 1984 și Evghenii Șestac a.n. 1991 din apartamentul nr.43 din str. Tudor Vladimirescu nr.33, mun. Bălți și evacuarea bunurilor ce le aparțin din acest imobil.

În susținerea poziției, prima instanță a reținut că Liudmila Șestac, Oliga Șestac, Cristina Șestac și Evghenii Șestac, mai mult de 6 luni nu locuiesc în apartamentul nr. 43 din str. Tudor Vladimirescu nr. 33, mun. Bălți, fapt confirmat prin actele din 24 martie 2015 și 14 septembrie 2015, semnate și adevărate prin semnătura și ștampila comisiei ÎM „GCL Bălți”, precum și semnăturile locatarilor blocului respectiv, ceea ce duce la pierderea ultimilor a dreptului la spațiul locativ dat și radierea vizei de reședință a pîrîților de pe adresa dată și evacuarea bunurilor mobile a acestora.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 19 iulie 2016 s-a respins apelul declarat de Liudmila Șestac și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Bălți din 01 martie 2016.

La data de 29 august 2016 Liudmila Șestac a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 19 iulie 2016 solicitînd admiterea cererii de recurs, casarea hotărîrilor instanțelor inferioare și pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a aplicat legea care nu trebuia să fie aplicată, invocînd că probele au fost apreciate arbitrar.

Susține că, instanța de apel a aplicat prevederile art.63 din Codul cu privire la locuințe, care prin Legea nr.75 din 30 aprilie 2015, în vigoare la data de 29 noiembrie 2015, a fost abrogată și este inadmisibil potrivit legii civile în timp, să fie aplicată în speță o lege care nu există.

Invocă faptul, că în speță nu există relații contractuale între părți așa cum a reținut instanța de apel, deoarece ordinul de repartitie nr. 0133434 nu se asimilează unui contract și nu conține alte prevederi prin care ar oferi părților careva drepturi și obligații, invocînd dispozițiile art. 6 alin. (4) și art.876 alin. (1) din Codul civil.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Liudmila Șestac urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat cu certitudine că, în baza ordinului de repartitie nr. 013434 din 14 februarie 1995 Eugen Eugen Șestac, în calitate de chiriaș principal, a primit

apartamentul nr. 43 din str. Tudor Vladimirescu nr. 33, mun. Bălți, fiind înscrisi soția Liudmila Șestac și copiii Oliga Șestac, Cristina Șestac și Evghenii Șestac (f.d. 7-8).

La data de 29 ianuarie 1997 înscrierea în tabelul nominal a lui Eugen Eugen Șestac în calitate de chiriaș principal, a fost radiată (f.d. 7 verso).

Potrivit art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art.240 alin.(1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărîrii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Conform art. 241 alin. (2), (5) și (6) din Codul de procedură civilă, hotărîrea judecătorească constă din partea introductivă și partea dispozitivă. În cazurile prevăzute la art. 236 alin. (5), hotărîrea judecătorească constă din partea introductivă, partea descriptivă, motivare și dispozitiv. Fiecare parte a hotărîrii se evidențiază separat în textul acesteia. În motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărîrii.

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărîrilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărîrilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

Instanța de recurs menționează că art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărîre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărîrile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărîrea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrar judiciar, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Instanța de recurs consemnează, că Codul de procedură civilă consacră principiul general după care orice hotărîre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Aceasta dispoziție este edictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Pentru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului sunt datori să arate motivele de fapt și de drept care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

Verificînd legalitatea deciziei Curții de Apel Bălți din 19 iulie 2016, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că aceasta a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept material și procedural, iar partea motivată este în contradicție cu dispozitivul pronunțat.

Instanța de recurs evidențiază că potrivit hotărîrii Curții Constituționale nr. 14 din 18 martie 1999 cu privire la interpretarea unor dispoziții din art. 94 alin. (2) și art. 102 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, nerespectarea condițiilor de validitate la adoptarea sau emiterea actelor atrage nulitatea sau inexistența lor.

Conform art. 432 alin. (3) lit. e) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată.

Potrivit art.273 din Codul de procedură civilă, pentru fiecare ședință de judecată în primă instanță și în instanță de apel, precum și pentru fiecare act de procedură îndeplinit în afara ședinței (audierea martorului la locul aflării lui, cercetarea înscrisurilor și altor probe materiale la locul de aflare sau păstrare etc.), se întocmește proces-verbal.

Colegiul reține că, instanța de apel la examinarea apelului a ignorat prevederile art.275 alin. (5) din Codul de procedură civilă, care prevede că procesul-verbal se semnează de președintele ședinței și de grefier. Modificările, rectificările și completările procesului-verbal se menționează în el și se certifică de președinte și grefier prin semnătură, or din materialele pricinii se desprinde că procesele-verbale ale ședințelor de judecată în instanța de apel din 24 mai 2016, 07 iunie 2016 și 19 iulie 2016 nu sunt semnate de președintele ședinței (f.d.48, 53, 70-71).

Prin urmare, instanța de recurs aplicînd *mutatis mutandis* raționamentele hotărîrii Curții Constituționale nr. 14 din 18 martie 1999, apreciază că lipsa semnăturii președintelui ședinței de judecată din procesele-verbale ale ședințelor de judecată din 24 mai 2016; 07 iunie 2016 și 19 iulie 2016 atrag nulitatea acestora și duce la inexistența lor, or semnătura președintelui ședinței de judecată din procesele-verbale confirmă veridicitatea acțiunilor procedurale întreprinse în cadrul ședințelor de judecată reieșind din dispozițiile art. 194 alin. (2) coroborat cu art. 274 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Mai mult ca atît, în procesele-verbale ale ședințelor de judecată în instanța de apel este indicată calitatea procesuală a Oligăi Șestac, Cristinei Șestac și Evghenii Șestac ca intervenienți accesorii, însă în cererea de chemare în judecată dînșii au calitate de pîrîți, iar schimbarea calității procedurale ale părților nu poate avea loc în apel, or potrivit art. 372 alin. (3) din Codul de procedură civilă, în apel nu se poate schimba calitatea procedurală a părților, temeiul sau obiectul acțiunii și nici nu pot fi înaintate noi pretenții.

Totodată, instanța de recurs notează că există divergențe între procesele-verbale ale ședințelor de judecată din 24 mai 2016 și 07 iunie 2016 cu procesul-verbal din 19 iulie 2016, deoarece în primele Liudmila Șestac are calitate de apelantă, însă în cel din urmă i s-a atribuit o dublă calitate procedurală – apelantă și intervenient accesoriu (f.d. 48, 53, 70).

Din aceste considerente, Colegiul constată că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

Potrivit art. 432 alin. (2) lit. a) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Cu referire la fondul cauzei, Colegiul relevă următoarele că, instanța de apel a elucidat circumstanțele de fapt ale pricinii în baza unor probe a căror autenticitate nu poate fi verificată în instanța de recurs, or din cererea de chemare în judecată se desprinde că chiriașului principal Evghenii Șevciuc i-a fost repartizat apartamentul nr. 43 din str. Tudor Vladimirescu nr. 33, mun. Bălți în baza ordinului de repartitie nr.0133434 din 14 februarie 1995 (f.d. 2), pe cînd la materialele cauzei este anexat ordinul de repartitie nr.13434 pe numele lui Evghen Șestac (f.d. 8), diferit de cel indicat în cererea de chemare în judecată..

Astfel, instanța de apel urma să verifice în baza cărui ordin de repartitie apartamentul nr.43 din str. Tudor Vladimirescu nr.33, mun. Bălți a fost distribuit și a cărei persoane, pentru a înlătura toate dubiile care planează în privința acestora, reieșind din faptul că în decizia recurată se indică chiriaș principal – Șevciuc Evghenii în baza ordinului de repartitie nr. 0133434 din 14 februarie 1995, însă materialele pricinii atestă că chiriașul principal este Șestac Eugen Eugen în baza ordinului de repartitie nr.013434, distinct de primul.

Ba mai mult, instanța de apel nu a elucidat toate circumstanțele importante al pricinii ignorînd faptul că apelanta din 2012 a trecut cu traiul la concubinul său aflat pe altă adresă, fără a-și retrage viza de domiciliu, din motiv că în apartamentul nr.43 din str. Tudor Vladimirescu nr.33, mun. Bălți au loc reparații, fără a-l abandona, or Liudmila Șestac nu a avut intenția de a renunța definitiv la locuința respectivă, iar schimbarea temporară a domiciliului recurentei precum a explicat dînsa, se datorează de o anumită împrejurare – reparația imobilului în litigiu.

Potrivit art.59 alin. (3) și (5) din Legea cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015, persoanele care locuiesc în locuințe pasibile de privatizare conform Legii privatizării fondului de locuințe nr.1324-XII din 10 martie 1993 dispun de dreptul de a le privatiza pînă la 31 mai 2018, cu obligația de a înregistra dreptul de proprietate în modul stabilit prin Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543-XIII din 25 februarie 1998. Autoritățile administrației publice locale vor aduce la cunoștință persoanelor care locuiesc în locuințe pasibile de privatizare, dar nu au dispus de acest drept, despre faptul că, pot dispune de acest drept în termenul indicat la alin.(3), după expirarea căruia, locuințele neprivatizate vor trece în proprietatea unităților administrativ-teritoriale și acestor locuințe li se va atribui statutul de locuințe sociale.

În această ordine de idei, Colegiul constată că instanța de apel nu a remarcat faptul că intimatul avea obligația de a înștiința recurentul despre dreptul de a privatiza bunul imobil litigios, obligație stabilită de lege, or la materialele cauzei lipsește o atare înștiințare în acest sens.

Prin urmare, instanța de recurs constată că instanța de apel a încălcat normele de drept material.

Dat fiind faptul că, instanța de apel a încălcat normele de drept material și procedural la soluționarea pricinii precum și a emis o decizie a cărei motivare contravine dispozitivului acesteia, iar lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, cauza urmează a fi rejudecată de Curtea de Apel Bălți de un alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminînd pricina să emită o hotărîre legală și întemeiată cu respectarea drepturilor procedurale ale părților.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de Liudmila Șestac.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 19 iulie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria mun. Bălți împotriva Liudmilei Șestac, Oligăi Șestac, Cristinei Șestac și Evgenii Șestac, intervenient accesoriu Întreprinderea Municipală „Gospodăria Comunal-Locativă Bălți” cu privire la recunoașterea dreptului de folosință pierdut a încăperii de locuit, radierea vizei de reședință și evacuarea bunurilor, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Maria Ghervas